

Oppdatert informasjon

Synsinformasjon og Norges Optikerforbund (SI/NOF) har nå fått mer informasjon fra Folkehelseinstituttet (FHI). Dette gjør at vi kan være noe mer presise i våre råd.

De overordnede rådene er:

- Utsette unødvendige undersøkelser
- Opprettholde en akutfunksjon innen syn og øyehelse
- Gjennomføre smitteverntiltak tilpasset den enkeltes bedrifts behov
- Gjøre individuelle vurderinger rundt hver enkelt pasients behov og tilrettelegge etter dette
- Opprette kommunikasjon med kommuneoverlege som har smittevernsansvar lokalt
- Hold deg oppdatert via Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet.

Tiltak er bedriftens ansvar

Det er bedriftens ansvar å tilrettelegge organisering av virksomhet som yter helse- og omsorgstjenester slik at slik at helsepersonellet blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter. Dette følger av Helsepersonellovens § 16.

Bedriften skal forholde seg til gjeldene lover og regler sammen med de spesifikke påbud som gis i forbindelse med pågående restriksjoner vedtatt i forbindelse med Korona-epidemien.

Offisiell informasjon er tilgjengelig på <https://www.fhi.no/> og <https://www.helsedirektoratet.no/>.

Kommunikasjon med Folkehelseinstituttet

Konjunktivitt:

I svar fra FHI 28. februar var instituttet spesielt opptatt av håndtering av pasienter med konjunktivitt.

I svaret fra den 13. mars skriver de:

Situasjonen har endret seg, men det vil i dag ikke være endring i rådene for hvordan man håndterer konjunktivittpasienter.

FHI sitt råd gitt 28. februar var som følger:

Det er riktig at konjunktivitt er rapportert som et symptom i forbindelse med nytt koronavirus, dog ikke et hyppig symptom og trolig ikke alene. Vi anser ikke en pasient med konjunktivitt uten andre symptomer som mistenkt for koronavirussykdom selv om pasienten har vært i utbruddsområde.

- SI/NOF tror på grunn av de omfattende generelle restriksjonene at det er liten risiko for at det kommer folk i butikken som vet at de er smittet eller bor sammen med noen med mistanke om smitte.
- Mennesker i disse utsatte kategoriene bør ikke ha planlagte/opsatte undersøkelser, undersøkelser av disse utsettes.

Optikerbransjen bør også kutte ut planlagte undersøkelser på friske mennesker uten karantenehensyn der det ikke er store behov for undersøkelser.

Dette kan være:

- Avtalte innkallinger på briller
- Ordinære kontaktlinsekontroller

- Annen type oppfølging som kan utsettes.

Tiltak hos tannlegene:

Vi har lørdag den 14. mars vært i kontakt med Den norske tannlegeforeningen som på mange måter er sammenliknbar med optikerbransjen. Tannlegenes organisasjon har vært i tettere dialog med FHI enn optikerbransjen.

FHI sitt råd til tannlegene er klart: **Unngå all unødvendig klinisk virksomhet, men samtidig holde åpent og håndtere akutsituasjoner som oppstår for å avlaste andre deler av helsetjenesten.**

Dette er en tilnærming optikerbransjen også bør tilpasse seg.

Optikerbransjen har ikke en direkte sammenliknbar akutfunksjon som tannlegene. Øyeskader og infeksjoner, ødelagte briller og kontaktlinser med mer vil være naturlige akutsituasjoner en ser for seg i optisk virksomhet.

Tap eller skade på synshjelpemidler må vurderes opp mot lokale forhold som geografi, arbeidet til pasienten, mulighet for å bruke reservebriller mm. Her må hver enkelt butikk/optiker gjøre individuelle vurderinger og iverksette tiltak som anses som nødvendig hvis undersøkelse gjennomføres.

Vurdering av behov for undersøkelse:

Hvis en undersøkelse anses som nødvendig, gjennomføres denne.

13. mars er FHI er tydeligere i sine råd enn tidligere:

Det er imidlertid gjort flere endringer i forhold til hvem som mistenkes og testes for covid-19, samt hvordan friske personer skal forholde seg til karanteneråd. Disse bør jo da utsette elektive optikerkonsultasjoner.

- Tilbakemeldingen fra FHI sammen med rådene gitt til Tannlegeforeningen tilsier at planlagte undersøkelser som kan utsettes, skal utsettes.
- Det kan være situasjoner der det er nødvendig med undersøkelser, da gjennomføres disse med tilpasset smittevern.
- Vær ekstra oppmerksomme på å snakke med pasientene før nærkontakt om det er en risiko for smitte, for eksempel om de har vært i utlandet, om de er pålagt karantene mv.

Forholde seg til offisiell informasjon:

FHI sier den 13. mars at de ikke vil komme med spesifikke råd til optikerbransjen utover rådene til helsetjenesten som publiseres på deres hjemmeside.

- FHI ber alle og enhver om å lese og holde seg oppdatert på myndighetenes råd. Det er egen informasjon tilpasset helsetjenesten.
- En skal inn og lese de fullstendige offisielle rådene, ikke følge ukritiske råd via sosiale medier, medier og så videre.
- Rådene endres stadig. Dette er grunnen til at det er fornuftig å forholde seg til myndighetenes råd da det er disse som til enhver tid er gjeldende.

Møter pasienter med symptomer:

Det kan være at personer kontakter optikerbransjen, og at optiker eller andre ansatte avdekker mulighet for smitterisiko.

FHI sier følgende:

Det vil dog være fornuftig for en optiker/øyelege hvor det er planlagt pasientkontakt å avklare om de evt. har andre symptomer før de kommer til undersøkelse, og i så fall råde dem til å ta kontakt med relevant helsetjeneste.

- Oppstår slike situasjoner bør pasienten anbefales å ta kontakt med fastlege eller annet relevant lokalt helsetilbud.
- Pasienter med mistanke om smitterisiko, som ikke har behov for akutt øyehelsehjelp hos optiker, bør ikke inn i butikk/klinikk.

Kommunalt smittevern

Det er kommunene som har det lokale ansvaret for smittevern. Vi er kjent med at i mange kommuner har kommuneoverlegen sendt ut informasjon og instruksjoner til den lokale helsetjenesten. Vi er ikke kjent med at optikere har fått denne informasjonen.

FHI sier følgende om dette:

Angående informasjon om hvem som er på liste over helsepersonell i kommunen, må dette avklares med kommunene lokalt.

- Si oppfordre alle optikerforretninger til å kontakte lokal kommuneoverlege per e-post og be om å komme på e-postlister der kommuneoverlegen gir generelle råd til helsetjenesten i kommunen.
- I samme henvendelse bør en be om å få spesifikke råd eller informasjon som har spesielt nytte for optikere som praktiserer i kommunen.

Utprøving av briller

Det har kommet en del spørsmål rundt smitterisiko via utprøving av briller.

- Følges rådene gitt ovenfor vil det være svært få mennesker som prøver ut briller i optiske forretninger så lenge situasjonen er som nå.
- De som prøver ut briller antas å være friske.
- Likevel anbefales det å iverksette ekstra tiltak for å hindre unødvendig smitterisiko via brillifatninger. Dette betyr tiltak utover normal rengjøring av brillifatningene. Eksempelvis begrensning av antall briller som prøves ut. Pasient/kunde skal selv ta brillene av og på. Innfatning må håndteres ved lagringstid før neste utprøving eller andre målrettede tiltak.
- I noen få tilfeller kan en komme i situasjoner der en person med mistanke eller bekreftet Korona-smitte må prøve ut briller – da må ekstraordinære tiltak iverksettes. Å rengjøre brillene grundig i sprit og gi brillen en 48 timers «karantene» kan være et tiltak i en slik særskilt situasjon.

1-metersregelen

Myndighetene har satt en generell 1-metersregel som en norm for å hindre smitte fra person til person. Denne gjelder generelt.

Når en optiker har gjort sine vurderinger og avgjort at det er behov for en synsundersøkelse eller kontaktlinsekontroll som ikke kan utsettes, vil det være naturlig å iverksette ulike smittevernstiltak og ta hensyn til smitterisiko.

Det er også viktig å påpeke at en har et helsepersonellansvar og at vurderingen rundt behov av undersøkelse tilsier at 1-metersregele omgås.

I akuttsituasjoner og andre spesielle tilfeller der det er behov for helsehjelp, vil disse innebære behov for undersøkelser som krever nærkontakt.

Ut fra pasientens behov og risikovurdering gjennomføres det helseundersøkelser som er nødvendig.

SI/NOF er tydelige på at vurderingen i forhold til behov for en undersøkelse er det viktige. Det betyr at en i dagens situasjon ikke kan organisere undersøkelse hos optiker på en slik måte at behovsvurderingen omgås.

I klartekst: Forenklede synsundersøkelser på alle pasienter som ønsker undersøkelse er et brudd på myndighetenes intensjon om smittevern.

Kontaktlinser

Kontaktlinsepasienter som er oppsatt på regelmessig kontroll som kan utsettes, skal ikke inn til kontroll. Ved behov gjøres en individuell vurdering, det bestilles kontaktlinser og settes opp på kontroll på et senere tidspunkt.

Ved behov for kontroll gjennomføres denne etter samme retningslinjer som for andre kontroller (se over)